Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. — Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ВЕРЕСНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 16, 1953. No. 194. VOL. LXI.

СТІВЕНСОН І ТРУМАН КРИТИКУЮТЬ РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ УРЯД

Шікаго, Ілл. — Адлей Е. Стівенсон, переможений в минулих виборах демократичний кандидат на президента країни, і бувший демократичний президент Геррі С. Труман, виступаючи тут вчора на окремому прийнятті, влаштованому на честь Стівенсона з нагоди його повороту з поїздки по світі, гостро критикували республіканський уряд президента Айзенгавера і закликали демократів до об'єднання та праці, щоб знову перебрати владу в країні. Адлей Стівенсон закидав республіканському урядові, що він виконує свою владу при допомозі відрочень і що він виголошує пусті погрози комуністам, послаблюючи рівночасно оборону країни. Подібні закиди висунув теж б. президент Труман, кажучи, що республіканці одно говорять, а інше роблять, і заповідаючи, що „подвійною мовою", якою вони перемогли в минулих виборах, вже не попасться їм перемогти в наступних. Стівенсон говорив, що республіканський уряд не мав відваги розв'язати ані одної складнішої проблеми, яку обіцяв розв'язати під час виборів, постійно відкладаючи такі важливі справи, як робітничі, фермерські, закордонної торгівлі і т. п. Стівенсон вважає, що уряд має сумніви в усіх тих справах, і щонайбільше приписує комісії для їх студій, але не розв'язує їх. А в закордонній політиці — твердив Стівенсон — республіканці погрожують комуністам, що коли вони будуть збільшувати свою загрозу, то Америка буде далі зменшувати свою оборону. При цій нагоді Стівенсон висловив велике признання б. президентові Труманові, який своїм урядуванням „вдержував надію на волю". Стівенсон перестерігав, що майбутня демократична перемога не буде легка з уваги на опозицію країової преси й тому теперішнім головним завданням демократів повинні бути зусилля для усунення тієї перешкоди. Стівенсон і Труман висловлювали признання демократам за поступове злагіднювання розходжень всередині партії, що вони вважають за одну з головних передумов майбутньої перемоги у виборах. Свою критику республіканського уряду зосереджували обидва промовці майже виключно на внутрішніх справах країни, як: перевірка закону Тефта-Гартлі, поширення суспільного забезпечення, унормування цін на фермерські продукти, зменшення податків і т. п., обминаючи критику закордонної політики до зменшення видатків на оборону та недомагання в міжнародній співпраці. Рівночасно з поінформованих джерел повідомляють, що Стівенсон незабаром зустрінеться з президентом Айзенгавером і складе йому звіт із своєї поїздки по світі.

Республіканські сенатські провідники хочуть контролювати партію

Вашингтон. — Група республіканських сенаторів, які очолюють сенатські комісії змагають до того, щоб вони контролювали всю партійну політику, а не партійний провід, як це було досі. В тому напрямі працюють: сенатор Гомер Е. Кейпгарт з Індіяни, голова Банкової і Валютової Комісії, та інші провідники комісій в Сенаті. Якщо ця акція вдасться, то втратить вплив на політику в Сенаті провідник республіканської більшости, каліфорнійський сенатор Вільям Ф. Новленд, а уряд президента Айзенгавера мусітиме переговорювати з десятком сенаторів, що очолюють окремі комісії в Сенаті. На таку зміну політичного проводу в Сенаті вже погодилися три інші сенатори, які задумують привернути значення Сенатській Республіканській Політичній Комісії, що складатиметься з усіх десятьох голов окремих комісій в Сенаті. Коли вдасться те змагання голов сенатських комісій, то республіканською політикою в Сенаті керували б такі сенатори: Джордж Ейкен, Франсіс Кейз, Александер Вайлі, Джозеф МекКарті, Гаф Батлер, Джан Карлсон, Едвард Мартин і Вільям Е. Дженнер. До цієї комісії входив би і сенатор Новленд, але його вплив був би обмежений. Сенатор Кейпгарт, який змагає до організації цього нового політичного органу, задумує виключити з Сенату сторонні впливи, в тому числі також і вплив Білого Дому.

Працьовита осінь перед президентом Айзенгавером

Вашингтон. — Поворот президента з літнього перебування поза столицею позначився сповіщенням про пляни посиленої діяльности президента цієї осени. У другій половині жовтня президент відбуде подорожі, пов'язані з виголошенням багатьох промов. Він буде промовляти на з'їзді фермерів в Кензас Ситі та на багатьох інших з'їздах, буде присутній на відкритті кількох крайових осінніх виставок, як напр. в Спрінгфільді, Мас. та на ювілейних місцевих урочистостях, як в Ню Орлінс.

В АМЕРИЦІ

● 700 філятелістів, як сповіщають з Ойстер Бей, Лонг Айленд, побували в бувшій резиденції Т. Рузвелта, яка є тепер національним заповідником. — Метою здвигу філятелістів було набути пропам'ятну трицентову марку.

● За останній тиждень занотовано 47 нових випадків дитячого паралічу (полію). Це свідчить про деякий спад занедужань на цю хворобу.

● Розпочато будову нового величезного літаконосця. Це буде вже третій такого типу „суперлітаконосець" ЗДА, як становитиме цього флота. Будуватися він буде на західньому побережжі країни.

● Син президента націоналістичного Китаю, Чан Чінг-куо прибув літаком до Сан Франсиско. Чан Чінг-куо очолює таємну поліцію націоналістичного Китаю. З Сан Франсиско він від'їде до Вашингтону.

● Знані єгипетські видавці, Алі Амін і Мустафа приїхали до Ню Йорку. Вони видають і редагують в Каїрі щоденник, три тижневики. Вони близнюки, мають по 39 років і важать разом 476 фунтів.

● Мартин П. Даркін, що недавно залишив пост секретаря праці, виступить з промовою на річній Конвенції АФЛ в Ст. Луїсі, в якій говоритиме про свою резиґнацію.

● Армійський автобус, який віз жінок і дітей вояків, на розі 57 вулиці і 12 авеню наїхав на стовп. При цій нагоді поранено 8 осіб.

● Генерал Чарлз Л. Болте іменований віцешефом армії на місце генерала Джана Е. Гола. Досі Болте був головним командантом військ ЗДА в Европі.

● Дж. Б. Метьюс, який твердив, що між протестантськими пасторами є аж 7,000 комуністів, недавно заявив, що між ними є „нечисленні комуністи".

Конгрес вивчає зміни в способі збирання податків

Вашингтон. — Окрема конгресова комісія вивчає, які зміни на моральність урядовців, що збирають податки, мали недавні зміни в способі оцінювання висоти податків. За уряду бувшого президента Трумана вийшли були на яву надужиття при оцінюванні висоти податків в окремих податкових бюрах. Тоді переорганізовано спосіб збирання податків, а уряд президента Айзенгавера, перебравши владу, перевів дальші зміни в цій ділянці. Комісія хоче перевірити, як ці зміни вплинули на моральність податкових урядовців, бо зміни йшли в тому напрямку, щоб децентралізувати збирання податків і залишити більшу відповідальність окремим податковим бюром. Тепер виникло побоювання, що надто велика самостійність податкових бюр може привести до того, що висота податків зменшиться, бо податкові урядовці в окремих стейтах зможуть підлягати впливам місцевих чинників і зменшувати висоту податків поодиноким особам та підприємствам. Нова комісія, що вивчає цю справу, складається з деяких членів Сенатської Комісії Способів і Метод та з Сенатської Фінансової Комісії, і досліджує, чи новий спосіб збирання податків не вплине на зменшення суми податків, що її має одержувати державна скарбниця.

Айзенгавер проти расового упередження

Вашингтон. — Голова Президентської Комісії для урядових контрактів, віцепрезидент Ричард М. Ніксон дістав листа від президента Айзенгавера, в якому президент хвалить Ніксона за те, що він погодився бути головою цієї комісії, і заявляє, що „в нашому національному бутті нема місця для расової нерівности". Тим більше не сміє бути несправедливости і нерівности в державному уряді, бо це „було б огидне", — пише Айзенгавер. „Те, що ми, як ціла нація хвалимо, — пише в листі президент, — те мусить бути здійснюване передусім у самих урядових установах". Далі президент заявляє, що він вірить у те, що очолюваній віцепрезидентом Ніксоном комісії вдасться її праця. „Ми, як нація, всюди підтримуємо демократію, пише Айзенгавер, але ми знаємо, що існують у світі люди, які не вірять у наші слова. Тому ми повинні своїм практичним життям розвіяти ці сумніви і довести, що ми віримо в ті засади рівности й справедливости, які голосимо".

Рабинам закидають сприяння червоним

Комісія Неамериканської Діяльности Палати Репрезентантів прилюдно закинула кільком, тепер покійним, рабинам сприяння червоним. — Мова йде про рабина Стіфена С. Вайзе і Юду Л. Магнеса, що їх названо в числі тих духовників, які притримувалися партійної комуністичної лінії. Комісія у своєму твердженні спиралася на свідченнях бувших діячів комуністичної партії, які ствердили, що вже згадані рабини знаходились в групі духовників, які допомагали виконувати доручення партії або співпрацювали з нею. Головним свідком в цій справі став Веніямин Ґітлов, який, вступивши у члени комуністичної партії в 1919 році, дійшов у ній до найвищих становищ. У зв'язку з повідомленням Комісії Неамериканських Дій, зложено гострі протести збоку визначних жидівських діячів. Голова Американсько - Жидівського Конгресу, д-р Ізраїль Голдстін і рабин М. Н. Ейзендрат, який очолює об'єднання американсько-жидівських організацій, зложили спільну заяву, в якій обвинувачення проти рабинів окреслено, як „фантастичне".

Підвищення оплат за летунські пересилки заграницю

Вашингтон. — Департамент Пошти підвищив оплати за летунські пересилки до чужих країн. Це підвищення не стосується летунської пошти до Канади й Мехіко, яка оплачуватиметься так само, як досі. Метою підвищки є збільшити прибутки пошти на 8,000,000 долярів річно. Підвищка набирає чинности від 1 листопада й поширюється на листи, поштівки, друки, зразки товарів, т. зв. „малі пачки" тощо. Підвишка виноситиме по кілька центів від листів та листівок і відповідно більше від інших пересилок залежно від ваги.

Вибори кандидатів на посадника Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — 15 вересня відбулися вибори кандидатів на посадника Ню Йорку. Кандидатів вибирає тільки Демократична партія, бо інші партії, Республіканська, Ліберальна і Партія праці виставили тільки по одному кандидатові і не мусять їх вибирати. Республіканська партія ставить на кандидата Гарольда Рігельмана, Ліберальна партія поставила Рудольфа Голлі, а Партія праці Кліфорда Т. Мек Авойа. Між демократичними кандидатами є аж чотири особи, але боротьба йде між двома, які мають шанси бути вибрані кандидатами на посадника. Ці кандидати, — це теперішній посадник Вінсент Імпеллітері та посадник дільниці Манґеттану Роберт Вагнер. Число зареєстрованих демократичних виборців виносить 2,132,181, але гадають, що до виборів підуть від 500,000 до 1,200,000.

П-ні Лисогір дала черговий концерт в Союзівці

Відома наша оперова співачка п-ні Марія Лисогір дала минулої суботи свій черговий концерт в Союзівці, вакаційно - відпочинковій оселі Українського Народного Союзу біля Керговксону, доповнюючи цим довгу серію мистецьких та культурно-розважових імпрез, що відбувалися там кожного тижня впродовж проминаючого сезону. В програмі свого виступу минулої суботи п-ні Лисогір відспівала, при відповідному акомпаніменті, дві арії з опер та пісні Михайла Гайворонського, пригадуючи, що це власне минає чотири роки від дня смерти композитора та вшановуючи цим його пам'ять. В рямках цієї імпрези виступив принагідний гість в Союзівці, інж. Богачевський з Ню Йорку, який, при власному акомпаніяменті на фортепіяні, відспівав кілька народніх пісень, а перебуваючий в Союзівці на відпочинку один з найстарших наших піонерів, п. Василь Калина, відчитав відповідний вірш власного укладу. Приявних було 50 осіб.

Не зважаючи на формальне закінчення сезону, Союзівка дальше відкрита для гостей і відвідувачів.

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ ДОКАЗІВ СОВЄТСЬКОГО МИРОЛЮБСТВА

Америка й вільний світ вимагають не слів, але діл в доказ совєтського бажання миру — заявив асистент державного секретаря в справах Об'єднаних Націй Роберт Д. Морфі (справа), промовляючи на зібранні Американського Товариства для ОН в Ню Йорку. Морфі твердив, що Москва має нагоду дати тепер такий доказ, працюючи для успіху плянованої корейської конференції. На фото: Морфі розмовляє з п-нею Лорд, американською делегаткою до ОН.

Захід прихильний ідеї плебісциту в Трієсті

Вашингтон. — З'єдинені Держави, Англія і Франція постійно обмінюються думками в зв'язку з новою ситуацією, що постала в справі Трієсту. З'єдинені Держави „напевне" погодяться на пропозицію італійського прем'єра Джузеппе Пелла, що він її висловив у своїй недільній промові в Римі, щоб у вільному місті Трієст перевести народний плебісцит над питанням, чи населення цього міста хоче належати до Італії чи до Югославії, — заявив речник Білого Дому. Ця справа є предметом дипломатичних контактів та розмов і навряд чи прийде до спеціяльної конференції представників ЗДА, Англії і Франції, які в 1948 році видали спільну заяву щодо Трієсту, висловлюючись тоді за його приналежністю до Італії. ЗДА схиляються до того, що найкраще було б, коли б обидві держави, Італія і Югославія, вирішили цю справу самі, у безпосередніх розмовах. Промова італійського прем'єра викликала в усьому італійському народі, за винятком лише комуністів, загальне признання, головно щодо її помиркованого й спокійного тону. Зате в Югославії пропозиція плебісциту в Трієсті зустрінулась з холодною поставою.

Совєти створили шість нових міністерств

Москва. — В СССР створено шість нових міністерств для справ харчування і виробництва предметів першої потреби, щоб підвищити продукцію сільського господарства й легкої промисловости. Це є: міністерство харчів, споживчих товарів, міністерство внутрішньої торгівлі, закордонної торгівлі, колективних господарств і сільсько-господарського постачання. — Справи нового міністерства харчів належали до цього часу до міністерства легкої і споживчої промисловости, — воно має займатись тепер справами м'ясива, молока, риб і інших харчів. Міністром харчів призначено Василія Зотова. На чолі міністерства споживчих товарів стоїть Алексєй Косиґін. Давнє міністерство закордонної торгівлі поділено на два міністерства — внутрішньої і закордонної торгівлі, з Мікояном і Кабановим у проводі. Міністром колективних господарств призначено Алексєя Козлова, а міністром сільсько-господарського постачання — Івана Бенедіктова, що був амбасадором в Індії. Совєтська преса присвячує дуже багато уваги останній промові Хрущова про недоліки в харчовому та сільсько-господарських справах у Совєтському Союзі і плянам уряду, як направити цей стан.

Польський єпископ „признається" до шпигунства

Лондон. — Пресова агенція Ройтера повідомляє, що у Варшаві вже відбувається військовий суд над єпископом Чеславом Качмареком із Кельц за „шпигунство" на користь З'єдинених Держав, Ватикану і Комітету Вільної Европи. 58-літній єпископ „признається" до всіх заподіяних ним злочинів і заявляє, що він „не розумів уряду народньої республіки, який підтримує Церкву, творячи нові парафії". Зокрема, еп. Качмарек „признався", що передав в 1949 році секретареві американської амбасади у Варшаві меморандум про державну промисловість у своїй єпархії і шпигував разом з померлим у 1948 році кардиналом Гльондом на користь Великої Британії. У 1945 році він мав „тайну нараду" з тодішнім американським амбасадором у Польщі Артуром Лейном, а за часів німецької окупації заохочував своїх парафіян до послуху німцям. „Треба знати, заявив єпископ на суді, що Ватикан завжди провадив ворожу політику". Разом із єпископом Качмареком судять ще 4 особи, а саме 3-ох духівників і одну монахиню, „кур'єрку поміж шпигунами й американською амбасадою".

Ще один речник угоди з Совєтами

Страсбург. — Поль-Анрі Спаак, колишній прем'єр Бельгії, лідер бельгійських соціялістів і один із чільних діячів Европейської Ради, запропонував Раді детальний плян конференції із Совєтами, яка мала б відбутися якнайшвидше на „родинній базі". У Страсбурґу збирається на сесію „Дорадчий Комітет" Европейської Ради. Внесок Спаака напевне буде поставлений на денний порядок. Спаак радить „позбутися всіх упереджень та підозр" і зробити „компроміс" із Совєтами, бо без нього — мовляв — неможлива об'єднана Европа.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН ПОЧИНАЄ СВОЮ СЕСІЮ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй мала почати у вівторок 15-го вересня свою звичайну сесію, першу від 1949 року, яка не буде займатися безпосередньо воєнною справою в Кореї, хоч корейська та інші азійські проблеми будуть правдоподібно головним предметом нарад і заберуть найбільше часу. Тим то на голову Генеральної Асамблеї є тільки два — й обидва азійські — кандидати: індійська представниця п-ні Лакшмі Пандіт, кандидатуру якої підтримують З'єдинені Держави, Велика Британія та низка інших країн, і сіямський принц Ван Вайтаякон, якого підтримує Франція та ряд азійських та південно-американських країн. Виборові голови Генеральної Асамблеї придіюється цим разом велику увагу, бо він матиме вплив на вирішування поодиноких азійських проблем, охоплених на порядку нарад Асамблеї. Напередодні теперішньої сесії комуно-китайський уряд звернувся до генерального секретаря ОН Даґа Гаммершільда, домагаючись поставити на порядок нарад Асамблеї ще раз вирішену вже справу політичної корейської конференції та рекомендуючи, щоб ця конференція відбулася при „круглому столі" й щоб в ній, крім передбаченої участи тих країн, які мали свої війська в Кореї, — взяли участь також „заінтересовані" нейтральні азійські країни, зокрема Індія, Індонезія, Бурма й Пакістан. Америка зі свого боку виступає проти поставлення тієї справи на порядок нарад теперішньої сесії, вважаючи, що рішення надзвичайної сесії Асамблеї минулого місяця повинні бути в тій справі остаточні. Рівночасно повідомлено, що ЗДА не мають нічого проти того, щоб в конференції взяли участь запропоновані червоним Китаєм представники чотирьох нейтральних азійських країн, — але при умові, що вони сидітимуть на конференції по боці комуністичного ворога ОН. Перші дні нарад Генеральної Асамблеї, які вибрав дотеперішній її голова, канадійський міністер закордонних справ Пірсон, призначені на полагодження формальностей, вибір голов поодиноких комісій та ухвалення порядку нарад, на якому є добрих два десятки справ, а властиві дебати почнуться не скоріше, як з кінцем цього, або початком наступного тижня.

Полонені некомуністи демонструють проти червоних

Токіо. — Під час перевозу північно-корейських і китайських полонених, які відмовились репатріюватись до табору в невтральній зоні, що його стережитимуть індійські війська, знову уладжено протикомуністичну демонстрацію. Роздратовані присутністю комуністів, що придивлялися їхньому транспортові, вони ляяли їх, обкидали камінням та вигукували протикомуністичні гасла. Індійці швидко із великим тактом заспокоїли їх, не вживаючи сили. Індійський генерал Торат виголосив до полонених промову, запевнюючи їх, що індійці є для них тільки для того, щоб їх боронити і що кожний полонений матиме змогу переїхати туди, куди сам захоче. Альянти висловлюються з признанням про спосіб, як індійці виконують свою трудну місію. Досі перевезено вже 5,000 китайських і 1,000 північно-корейських полонених під опіку індійців. Разом 10 полонених, що змінили свою думку і заявили про своє бажання вернутися до комуністів, передані вже комуністам.

В Югославії юрба обкидала камінням священиків

Београд. — П'ять високих римо-католицьких духівників поранено юрбою, а будинок духовної семінарії здемольовано. Одним з духівників був 80-літній єпископ Будановіч в Суботиці. Його схопили напасники і три дні тримали у сільській хаті, при чому побили його, подерли на ньому одяг і забрали золотий годинник та перстень. У Загребі побито на вулиці єпископа Бразутіна Целіка і єпископа-помічника д-ра Йосифа Маретича. Так само в Дубровнику побито священика Порсу. Цей останній напад юрби на священика бачила група американських туристів, а міс Джессі Восс із Невади зробила з тієї сцени світлину. Юрба намагалася видерти в неї фотоапарат. Тоді поліція забрала її і її товариша на поліційну станицю, де в неї фотоапарат сконфісковано, і їх обох відпущено без ніяких пояснень.

Югославія, Греція і Туреччина творять спільну комісію

Београд. — На внесок Греції та за згодою Туреччини й Югославії, створено спільну постійну комісію цих трьох держав, що має займатися не тільки справами культури та економіки, але й війська. Це має бути постійний секретаріят, що властиво переводив би в життя укладену між цими трьома державами угоду і дбав би про тіснішу між ними співпрацю в усіх найважливіших ділянках.

В СВІТІ

● На острові Фіджі у південно-західній частині Пацифіку відчуто землетрус. У місті Сува понищені численні будинки. Острів Фіджі має 300,000 мешканців, а місто Сува 23,500. Наслідком землетрусу океан викинув на берег тисячі мертвих риб.

● Англійська морська поліція арештувала в порті Девенпорт, Англія, трьох моряків під закидом переведення саботажу на найбільшому англійському літаконосці „Іґл" (Орел). На тому кораблі, 36,000 тонн посмості, п'ять тижнів тому знайдено перерізані телефонічні дроти і знищені каблі.

● У Болгарії існує протикомуністичне підпілля, що займається головно друкуванням і поширюванням протиурядової літератури — заявила 22-літня болгарка, Софія Іваненко, — яка була перекладачкою болгарської делегації, що виїхала до Копенгаги на жіночий конгрес. Там вона „вибрала волю".

● У Берліні не вгавають неспокої у зв'язку з харчовими „пачками Айзенгавера". У східній частині міста кількасот осіб кинулися на поліційну станицю, куди замкнено було кількох німецьких жінок за спротив при відбиранні поліцією харчевих пачок: станицю здемольовано й жінок звільнено. Совєтська військова сторожа випустила в повітря понад голови демонстрантів скорострільну сальву.

● Колишній іранський міністер закордонних справ Фатемі втік з Ірану й появився в Єгипті. Перші повідомлення з Тегерану про таємні вуличні бої казали, що юрба порвала Фатемі „на шматки".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПІДНЕСЕННЯ ХРУЩОВА

„В усій системі совєтських справ навряд чи є більш експльозивні проблеми, ніж питання незалежности України", — твердить відомий совєтознавець Геррі Шворц, член редакції „Н. Й. Таймсу", в своїй рецензії на видану старанням і коштом УНСоюзу книжку Кларенса А, Меннінга: „Україна під Совєтами". Рецензія появилася в „Н. Й. Таймсі" 13-го вересня ц. р. В тому самому числі цієї газети була подана довша вістка про аванс Нікіти С. Хрущова на пост першого секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу, що його займав весь час Сталін і якого зрікся його наступник Маленков, задержуючи тільки пост голови ради міністрів СССР. Ця вістка тільки потверджує думку Шворца про важливість та найбільшу „експльозивність питання незалежности України в системі совєтських проблем".

Призначення Хрущова першим секретарем ЦК Компартії робить його, після Маленкова, другою найважливішою особою в Кремлі. Він, разом з Маленковим та Молотовим, творитиме тепер диктаторський тріюмвірат, що був створений після смерти Сталіна з участю вичищеного тепер Берії. Прихід Хрущова на місце Берії тільки підкреслює ролю української проблеми в тих змінах.

Сам Хрущов — це расовий москвич з діда прадіда. Він походить з „пролетарського роду" й весь час був одним з найбільших „принципіялістів" в російській комуністичній партії, в якій займав різні становища. Щойно з кінцем 1930-их років, в році 1938-му, Сталін призначив його своїм ґавляйтером в Україні, роблячи першим секретарем Центрального Комітету „української" комуністичної партії. Політика Хрущова в Україні позначена вже його зовнішнім виглядом. Він залюбки вдягав українську вишивану сорочку, але ніколи не промовив і слова по-українськи, навіть під час свого виступу у Львові після большевицького „визволення" Західньої України. Правдоподібно, він і слова по-українськи не вміє. На часи його володіння в Україні припадають найбільші жорстокості й переслідування „буржуазних націоналістів", зокрема безпощадне колгоспне закріпачення українських селян. За його часів мала місце відома масова масакра українського населення у Вінниці та в інших місцевостях, де під час війни розкрито масові могили. Нав'язуючи до його діяльности в Україні в тих роках, американська та інша світова преса називає Хрущова „українцем", хоч на ділі він має з українством тільки те спільне, що він його безпощадно гнобив і ліквідував.

Таке знайомство Хрущова з Україною та з українською проблематикою могло у великій мірі спричинитися до його теперішнього піднесення в комуністичній ієрархії. Відомо, що Берія був вичищений безпосередньо після того, як він зі свого боку вичистив наступника Хрущова на пості секретаря ЦК компартії в Україні, Мельнікова, за русифікацію українського шкільництва та заповіджені деякі полегші в національному питанні і колгоспній системі, отже цілком протилежну політику, яку вів в Україні Хрущов.

Призначення Хрущова на найважливіший партійний пост в Кремлі, та ще в додатку після ліквідації Берії за його гріхи супроти партійної політики в Україні, можна вважати до деякої міри за формальне потвердження, що власне Україна є центральною проблемою Кремля та його політики. Під кутом тієї проблематики буде тепер іти партійна політика Хрущова не тільки в самій Україні, але й в цілій всесоюзній партії, а дотеперішні подвиги Хрущова не залишають жадного сумніву щодо того, як політика буде виглядати. Москва, значить, мобілізуватиме тепер „всесоюзні" партійні сили на „розв'язку" згадуваного співробітником „Н. Й. Таймсу" „питання незалежности України", яке в дотеперішній практиці Хрущова було рівнозначне із повним знищенням українського народу та всіх проявів його самобутности.

З приходом Хрущова на найвищий щабель партійної драбини в Москві, над Україною встає страшне мариво нової хвилі національного, соціяльного, культурного та прямо фізичного нищення. Можна тільки надіятись, що Хрущову це не пощастить, так само, як не пощастило його кривавим попередникам на тому пості. Але це рівночасно накладає максимальний обов'язок на українців у вільному світі, які повинні об'єднати всі свої сили і всіми своїми засобами мобілізувати вільний світ на рятунок українського народу та його надбань перед новим тотальним наступом Москви.

Іслям займає своє місце в світі

У вівторок минулого тижня в Прінстоні, Н. Дж. відбулося відкриття наукового з'їзду, присвяченого питанням Іслямy, стисліше ісламській культурі. Наради продовжуватимуться дванадцять днів, влаштовані вони спільними заходами Прінстонського університету й Конґресової бібліотеки, — тому й закінчаться в Вашинґтоні, в залях бібліотеки Конґресу. На з'їзд прибуло сорок учених з мусулманських країн. Тут вони стрінулися з тридцять одним американським ученим, які студіюють ісламську культуру.

З-поміж закордонних учених є мешканці таких країн: Туреччини, Ірану, Іраку, Лебанону, Йордану, Єгипту, Ємену, Пакістану, Індії, Індонезії, Маляїв, Савд Арабії, Сирії і Афганістану, що говорить про єдність цих країн, — нехай покищо тільки в ділянці науки.

Офіційна мета конференції — уможливити американським ученим поглибити своє знання в ділянці найновіших досягнень ісламських країн. Учені чужинці, з свого боку, зможуть розглянути стан і напрямок культурних течій в магометанських країнах на тлі загальних досягнень в цій ділянці передової країни двадцятого століття. Наукові дискусії замкнені і торкаються, за задумом ініціяторів конференції, проблем культури в найширшому значенні цього слова, з уникнанням політично-актуальних справ.

Учасники конференції підкреслюють, що країни Іслямy переживають тепер переломові події, й це, що тепер там відбувається, жене ці країни стомилевими кроками на шляху поступу. Д-р Б. Дадж, б. професор американського університету в Бейруті, що проводить нарадами, у своєму вступному слові звернув увагу на те, що мусулманські країни за останнє чвертьстоліття розвинулись більше ніж цілими попередніми століттями. Він пригадав про великий визвольний рух серед мусулманських народів, розвиток шкільництва, зокрема ріст світського навчання (бо досі ця ділянка знаходилась в руках релігійних установ) та про вплив західньої технології й науки, як наявних чинників у житті мусулманського світу.

Все це прискішує процес розростання країн не тільки Середньої, але діє в найдальших закутках усієї Азії. Ще мільйони живуть там давнім життям, але повіви нового вже пролітають над ними.

„Селяни, які призвичаєні були перебувати далеко від модерного життя, сьогодні можуть піти до місцевої крамниці і накрутити там радіо", ствердив Дадж. „Якщо хлопець з дівчиною йдуть до кіна й оглядають там голівудські фільми, то вони вже не такі, якими були перед тим".

Наради виявили, що життя багатьох країн і багатьох мільйонів населення цих країн пішло вперед, а уявлення про них у світі лишились давні, — такі, як були століттями перед тим. Отож не тільки відстають занедбані країни в знанні широкого світу, але й широкий світ замало знає про події, що відбуваються у цих країнах. ЗДА особливо заінтересовані в вивченні життя країн Азії й в тому лежить особливе значення сучасної конференції, яка все таки виходить поза рами чисто наукових зацікавлень, хоч саме чистоту наукових моментів особливо підкреслюють учасники нарад.

Міністер освіти Пакістану, присутній на нарадах, підкреслив, що мусулманські народи це древні нації, які раптово стали віч-на-віч з проблемами новочасного життя. Нації отримали свободу і як наслідок цього пробуджується серед їхньої молоді ненаситне прагнення знання. Тому таке велике там заінтересування життям інших народів від яких пробуджені нації сподіваються поради і підтримки. Зокрема помітний розвиток науки в Єгипті. Директор Відділу Старовини при єгипетському уряді пригадав, що три найбільші університети його країни ще не існували перед 1925 роком.

Прямування шляхом поступу, що його підкреслюється на нарадах, — це одночасно прямування занедбаних народів до повної політичної свободи. Шлях до свободи тяжкий, — здобувається його невпинною працею і боротьбою в найрізніших ділянках. Але цей шлях співзвучний сучасній добі.

Приглянутись вислідам праць конференції ісламознавства дуже корисно й нашій молоді, яка стоїть у перших лавах борців за новий справедливий світ.

Це допоможе зрозуміти неухильні процеси сучасности, коли принижені здобувають своє право жити, коли освічені народи, самі дають свободу своїм колишнім підлеглим.

Світ поработителів все меншає і тепер на чолі його стоїть чорносотенна Росія, яка не визнає ніяких прав свободи підкореним нею народам. Це невизнання плекається не тільки в московському Кремлі. Засліплені російські імперіялісти діють і в ЗДА, зневажаючи вольності цієї країни для своїх антилюдських задумів.

Тож конференція учених молодих державних народів, що відбувається саме в ЗДА, — пригадує, що світло науки і правди переможе й їхню злочинну пропаґанду затримання рабства у світі.

Д-р Дмитро Бучинський

„Моторошний крематорій"

Вже Ленін, підкреслюючи большевизм і комунізм, як витвір чисто московської духовости, говорив: „Інтерес національної гордости великоросів збігається з соціялістичними інтересами великоруських пролетарів".

Сьогодні комунізм є не лише гордістю московського народу, а став його національною вірою. Це ясне, бо за 30 років московський нарід не спромігся на поважніший спротив большевизмові-комунізмові. Те, що часом покотилась і московська голова до стіп червоних „самодержців" Кремлю, це не спротив народу, а наслідки партійної жерні між самими москалями за теплі партійні місця.

Модні й модерні „вороги народу" рекрутуються не з москалів, а з народів поневолених, найчастіше з українців, та й вороги ці не є ворогами своїх народів, а ворогами московського Кремлю.

Бувають випадки, що навіть московським виродкам, але їх дуже мало, вирветься слово правди про Московію. Сельвінскій, один з комуністичних поетів у 1935 році записав таке в альбом своїм землякам: „Московський ведмідь взагалі є золотушнийскруфульозний. Московщина — це джерело праісторичної дикости, озвіріння, некультурности, азіятчини. Революція, громадянська війна розв'язали темні інстинкти мас, даючи їм повну волю. Москва — большевицька столиця моторошна, як крематорій!"

Московського варварства, зв'язаного навіть у старій чи новій державній формі, доказувати не треба, бо це давно доказала найкривавіша історія самої Московщини та поневолювання нею других волелюбних народів, якої навіть не заперечують її історики, як Карамзін, Соловйов та інші.

Дуже цікавий, багатомовний та реальний другий щирий вислів Сельвінского — „Московщина — це фізичний атляс!" Це насильний зліпок різних живих національних організмів на яких Московщина жирує, який держався і держиться купи лише насильством, владою баґнета, концентраційними таборами, пострілами в потилицю.

Десятки мільйонів кривавих і голодових жертв того „фізичного атлясу" пожер цей моторошний, найогиднівіший крематорій Москва з нашого національного організму.

З обіцянок московського комунізму, в які, на жаль, вірили дехто з українців і навіть сьогодні вертяться ще коло того крематорію, по тому й цьому боці залізної заслони, чекаючи, щоб милостива рука кинула яку недогризену кістку з кривавого кремлівського бенкету, — не залишилось нічого.

Наша земля пограбована до останньої скиби, а обдурена воля лежить у кремлівських льохах. Давно сповнилось задушевне бажання співця московського модерного деспотизму, терору й тиранії, Маяковського: „Надо вирвать радость у грядущіх днєй!"

Це патологічне бажання, патологічної радости, патологічного поета переросло навіть його шовіністично-патологічні пристрасті.

Моторошний крематорій з своїми опричниками, починаючи від кремлівського верховоди, а кінчаючи на найменшому писарчукові, що жирують на нашому національному організмі, запрягли його у свій московсько-комуністичний віз, забороняють йому любити навіть свою Рідну Землю!

В 1913 році Ленін проповідував: „Трудящий, що політично зв'язується у спільноту з своєю нацією, замість спільноти з пролетарами всіх народів, виступає проти своїх інтересів, проти інтересів соціялізму й проти інтересів демократії!"

З того приманливого соціялізму та демократії, навіть як кабінетної теорії, як доктрини — з московського крематорію вийшли — дим і попіл, а залишився небувалий в історії шовінізм, імперіялізм, що жадному народові не признає жадних прав на будь-яку окремішність культури, на будь-яку любов до свого вогнища домашнього, родини, Рідної Землі. Найпростішої, найприроднішої любови до одиниці й до загалу, з наказу Москви, кожний повинен відректися, або його поглине цей московський моторошний крематорій.

Єдине спасення — це „Масква єдіная — нікєм непобєдімая!"

Соціялізм і демократизм, проповідувані Леніном, що реально були тільки вуалькою для прислонення шовінізму та імперіялізму, вже давно віджили, як непотріб, свій час, і нині, цілком відкрито, заступив їх „авторитет русскаво народа!"

„З кожним днем у цілому світі росте авторитет московського народу, московської культури! — пише Ан. Тарасєнков. — Так, Москва, її культура, її література дійсно є світичем світу!"

Одним словом, з того „фізичного атлясу Сельвінского, що зветься Совєтським Союзом, практично залишилась: „Масква — как жуткій крематорій!"

Москалі не тільки не зреклися ні йоти зі свого шовінізму, а цілий час, „надхненно й любовно" співають гимни своєму крематорієві, не рахуючись з жадними почуваннями інших народів.

Один з тих шовіністичних запівайлів, поет Твардовскій пише:

„Стой, красуйся в зарніцах
І аґнях торжества,
Стой вовєкі, сталіца,
Светоч міра, Масква!"

Один з наших нещасливців, що зацілів з пащі моторошного крематорію, поет Володимир Сосюра в 1944 році написав вірша „Любіть Україну!" Вірш не лише нереволюційний, а може навіть безпретенсійний, скромний поетичний заклик любити Рідну Землю — Україну. За це довелось випити йому гірку чашу московської отрути, бо він був „трубадуром української контрреволюції!" (Ан. Тарасєнков). На Сосюру накинулись служники крематорію, добачуючи в любові до України „спробу посварити

(Закінчення на стор. 3)

„РУДА ГІЛЬДА"

Це — популярна назва для Гільде Беньямін, яку недавно іменовано міністром справедливости в совєтській зоні Німеччини. І так в Совєтах, як і в сателітських державах, в багатьох випадках зі зміною особи на провідних постах, змінюється і політична лінія, відповідної установи. Але в ніякім випадку не зазначилася ця зміна так основно, як при перебранні міністерства справедливости Гільдою Беньямін.

„Руда Гільда", ще поки досягнула ступеня міністра, відіграла не малу ролю в судівництві совєтської зони Німеччини, як віцепрезидент Найвищого Суду. Вона мала великий вплив на добір „народних суддів", на видавання нових законів, на „теоретичні" підстави карного права і зрештою на практику карного права. І коли вона виступає сьогодні явно на сцену, як носій та речник совєтсько-німецької справедливости, то не стоїть нічого на перешкоді обернути східньо-німецьке судівництво, на сліпий інструмент політики та терору Москви, на що вказує аж надто наявно слово „рудої Гільди" при перебранні уряду міністерства справедливости.

Першим її кроком в персональній ділянці було звільнення фахових правників. На їх місце прийшли народні судді, які відбули короткий курс „правознавства" і довгі курси комуністичного талмуду. З 1160 суддів залишилось покищо на своїх місцях тільки 465, а 695 місць, обсаджено „народними суддями". Ще більшу чистку переведено серед прокураторів. З числа 345 прокураторів залишилося тільки 61 на своїх постах, а решту місць, себто 284, обсаджено „народними прокураторами".

Як уже зазначено, для „народних суддів та прокураторів" потворено окремі курси. На цих курсах „викладає" нерідко і сама „руда Гільда". На них покладає вона для майбутніх „суддів та прокураторів", таку головну вимогу: „Судді та прокуратори мусять стояти на висоті завдань сучасности, мусять бути висококваліфікованими політичними функціонерами". А далі товкмачить вона своїм курсантам, що об'єктивізм та безсторонність в судівництві — це ознака слабости, за яку треба карати. Пролетарський спосіб думання — це головна прикмета „народних суддів та прокураторів". Від часу до часу з'являються усі ці носії пролетарської „справедливости" в Берліні, де „руда Гільда" їх повчає: „Ми мусимо собі усвідомити, що супроти ворогів нашого порядку не може мати місця якабудь лагідність. Тільки суворі та тверді кари є справедливими карами".

Ця вірна наймичка Москви має не малий вплив і на „народно-демократичне" уставодавство. Вона стала на становищі, що видавання більшої кількости законів не багато поможе, бо тяжко допустити, щоб вони вмістилися в головах „курсантів", тому її „коментарі" та артикул 6. совєтсько-зональної конституції є альфою і омегою судівництва. А цей артикул каже, що кожний найменший переступ можна підтягнути під „саботаж", „бойкот" і т. п., і що висота кари є необмежена. Далі подає „руда Гільда" дефініцію поняття „шпіонажі": „Те, що звичайно розуміється під шпіонажею, а саме передача ворогові військових таємниць, зовсім не вистачає. Сюди належить також збирання та передавання відомостей з товариського та громадянського життя, з господарської та культурної ділянки".

Зовсім окрему вагу кладеться на процесове поступування: „Клясовій боротьбі відповідає наша партійність в ідеологічній поставі. Це мусить виявлятися також в процесовому поступуванні, і не може служити до того, що суддя трактує об'єктивно та безсторонньо, обвинуваченого оборонця та прокуратора, як рівноправних партнерів". Або: „Чи обвинувачений винен чи ні, про це має рішати наше партійне наставлення, беручи за "підставу закону клясову боротьбу".

Але щоб вийти поза межі своїх „коментарів" та „вказівок", ставить цей „міністер" живий приклад перед очі „суддів", як повинен провадитися процес. Таким клясичним прикладом є цитата з процесу в Дессау: „Обвинувачений Мюллєр. Суд вислухав з великою терпеливістю ваші вчорашні та позавчорашні брехні та крутійства. Але зараз ми не маємо до цього охоти. Що ви робили, стверджують документи. Ми ці документи відчитаємо, і резиґнуємо з того, щоб вас далі слухати".

Вибір Москви на „руду Гільду" не впав з неба. Саме вона у попередній своїй „роботі" в Найвищому Суді дала величезні докази розуміння „народно-демократичної справедливости", що виявилося в таких процесах в останньому році: 1) Конті-процес, 9 обвинувачених — 90 років тюрми; 2) Сольвай-процес, 6 обвинувачених — 60 років тюрми; 3) процес „Свідків Єгови", 7 обвинувачених — 2 на досмертну тюрму, решта 80 років тюрми; 4) Бурліянка-процес, 7 обвинувачених — 1 кара смерти, 2 досмертна тюрма, решта 49 років тюрми; 5) Кайзер-процес, 4 обвинувачених, — 1 кара смерти, 1 досмертна тюрма, решта 25 років тюрми; 6) Гооп-Шахт-процес, 7 обвинувачених — 86 років тюрми.

Це тільки ті процеси, які занотувала німецька вільна преса і про які міг довідатися світ. Бо зовсім певне, що далеко більше „процесів" відбулося у проваллях „справедливости", імпортованої з Москви.

Це одна із важних ділянок громадського життя, яку обернули комуністи в інструмент терору та насильства, як зрештою і ціле громадське життя в Совєтах та сателітних державах.

Нестор

ПІД ОСУД ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ

Чому розбились переговори між УКК і Американським Комітетом

(1)

Український Конґресовий Комітет, як американська інституція та центральна репрезентація американських українців, був вітально заінтересований в створенні спільного фронту всіх підсовєтських екзильних груп в їхній боротьбі проти большевизму. Тому, з хвилиною створення відповідної американської агенції з подібними цілями, теперішнього Американського Комітету для визволення від большевизму, що раніше називався Американським Комітетом для Визволення Народів Росії, УККомітет готовий був всіляко допомогти тому Комітетові створити таку плятформу й такі обставини, які справді довели б до спільного фронту екзильних груп. В тій цілі велись між УКК і Американським Комітетом довгі переговори та наради, перебіг і вислід яких спрецизований в кореспонденції голови УККомітету проф. Лева Добрянського з головою Американського Комітету адміралом Леслі Стівенсом. Тому, що на тему пертрактацій УКК з Американським Комітетом, які включали також поїздку делеґації УКК до Европи з кінцем минулого року, створилася в українській публічній опінії справжня леґенда, й тому, що справа створення спільного фронту екзильних груп з-під Совєтів для боротьби проти большевизму все ще актуальна, як і тому, що проф. Добрянський попередив адмірала Стівенса, що він відкличеться до осуду публічної опінії, що він і зробив, постаравшись про втягнення тієї його кореспонденції до Конґресового Протоколу, — передруковуємо ці листи в дослівному українському перекладі для інформації українського загалу.

Відповідь проф. Добрянського на лист адм. Стівенса

12. червня 1953.

Адмірал Леслі С. Стівенс, Голова Американського Комітету для Визволення від Большевизму, Інк.
6 Іст, 45 Ст.
Ню Йорк, Н. Й.

Високоповажаний Адмірале Стівенс!

Цим потверджую одержання Вашого листа з 23 квітня, у відповідь на меморандум Українського Конґресового Комітету, в якому з'ясовано його досвід з Американським Комітетом для Визволення Народів Росії (тепер Американським Комітетом для Визволення від Большевизму), і в якому встановлено певні умови відносно участи у Вашій програмі леґітимної української еміґрації. Після уважного прочитання Вашого листа, ми, на жаль, мусимо поінформувати Вас, що він, на нашу думку, не потрапив відповісти на важливі питання, які ми видвигнули, як теж не вказав, чи Ваш Комітет плянує поробити будь-які заходи, що викликали б довір'я проводу неросійських груп з СССР до праці, яку Ваш Комітет уповноважений виконувати.

Ми використовуємо цю нагоду, щоб для повноти і точности рекорду в цій вітальній справі ствердити певні факти, які стосуються до суті Вашого листа з 23 квітня.

Нам шкода, що наше звернення з 10 квітня Ви вважаєте за „непогамоване і негідне". Перевірка справи виявить, що фактично ми розважливо йшли шляхом найбільшої терпеливости і гідности в наших взаєминах з Вашим Комітетом. Нормально така толеранція могла б закінчитися взаємною співпрацею, яка могла б довести до солідно об'єднаних зусиль для перемоги над світовим змаганням совєтсько-російського комунізму. Одначе, ми зі страхом відкрили, що незвичайний ступінь нашої терпеливости крайньо загрожував солідарності неросійської еміґрації з СССР.

Велике підозріння і недовір'я, які розвинулись між тими неросійськими групами щодо цілей, а зокрема щодо діяльности Американського Комітету, не тільки підривають їхнє довір'я до американського провідництва, але і створюють ситуацію, в якій абсолютною необхідністю є оздоровна акція. Заявляємо це тому, що ми твердо переконані, що кінцевий успіх справи свободи людства залежить від довір'я і сердечної підтримки збоку груп, які недвозначно виявили свою ворожість до комунізму в будь-якій формі і додержують принципів свободи людства, висловлених в нашій Деклярації Незалежности, в нашій Конституції і Хартії Прав. Тому ми з цілковитою щирістю вважаємо за конечне представити одверто, основно і в спосіб, який не залишав би жадного сумніву щодо їх серйозности, ті проблеми, що їх Ваш Комітет впродовж більше ніж двох років свого існування не потрапив розв'язати.

Такий підхід, в нашому розумінні, не тільки згідний з найкращими американськими традиціями, але становить також здорове відношення до питань, які мають важливий зв'язок з безпекою З'єдинених Держав і всіх інших волелюбних народів. Якщо б така одвертість і щирість цілей була практикована в гнітючих роках минулого, ми сьогодні не опинилися б в ситуації, яка загрожує самому існуванню нашої країни.

Ми високо оцінюємо Вашу турботу за здогадне незручне положення, яке могло б виникнути для нас з представлення рекорду — як це Вам здається з точки зору Вашого Комітету. Проте, ми вважаємо, що першим обов'язком Вашого Комітету повинно бути довести до публічної уваги всі інформації, які мають будь-яке відношення до безпеки і добробуту нашої нації. Ви можете бути певні, що ми не занедбаємо нашого обов'язку в цьому відношенні.

Згідно зі ствердженим вгорі становищем, наводимо наступне:

А.) Одверто кажучи, нас дивує Ваша заява, що наша переписка виявляє брак знання праці, що її розвинув Ваш Комітет на протязі своєї діяльности. Така заява не ставить в корисному світлі розсудливість і проникливість Вашого Комітету за патронат над місією Конґресового Комітету до Европи. Що більше, рекорд (перебіг подій) виразно виявить, що ми, перед нашим виїздом до Европи, завдали собі великого труду розглянути справи публічно, — перед якою дійсністю ми опинилися, — щоб здобути довір'я української та інших неросійських груп до праці Вашого Комітету. Це зроблено спеціяльною статтею „Підготовка місії", яка появилась в осінньому виданні „Українського Квартальника" в 1952 році. Примірник того видання вислано Вам, щоб уникнути непорозуміння, яке тепер, згідно з Вашим твердженням, існує. Якщо Ви ще тієї статті не читали, ми твердо настоюємо, щоб Ви це зробили по можливості якнайскоріше.

Б.) Ви стверджуєте, що поки Ваш Комітет почав уживати будь-яких заходів для організації Мюнхенського Центру, було переведено „дбайливу аналізу" щодо форми, якої цей Комітет повинен прибрати „в найкращому інтересі совєтських народів". Ми хотіли б знати, хто зокрема були ті особи, що таку аналізу переводили. Це рішальне, бо виявлено і стверджено цілком виразно, що Американський Комітет діяв із жахливими помилками від самого початку. Ми можемо з певністю твердити, що організування об'єднаних зусиль для перемоги над російським комунізмом буде неможливе доти, поки не вдасться виявити і усунути численні помилки і небезпечні засновки, що були встановлені в результаті тої „аналізи", на основі якої сьогодні керується діяльність Американського Комітету. Запевняємо Вас, що в цьому відношенні Ви можете розраховувати на всю можливу нашу допомогу. Ми найбільш заінтересовані в тому, щоб поступала вперед справа антисовєтських народів СССР. Ви пасивно свідомі того факту, що термін „совєтські народи" стосується до тих, які прийняли марксизм за свій спосіб життя і які підтримують програму російських комуністів. Припускаємо, що Ви теж здаєте собі справу з того, що термін „совєтські народи" є постійним засобом пропаґанди, що його вживають „комуністи для створення фальшивого враження, нібито вони панують над „одною щасливою марксистською сім'єю". В комуністичній діялектиці це означає, що створено новий тип людини, яка не має жадних природних почувань патріотизму, релігії і гордости з своєї спадщини, або з культури свого походження. Ми цілком добре розуміємо, що така людина, як Іссак Дон Левін, вживає цього терміну, як це він зробив у своїй статті, що появилась в журналі „Лайф" з 23 березня 1953. Проте, ми справді приголомшені появою такого терміну в листі з Вашим підписом. Ми не можемо повірити, щоб Ви свідомо дозволяли використовувати Ваше ім'я для комуністичної пропаґанди. Ми завжди вірили, що Ви, як і ми самі, будете боротись за справу антисовєтських народів СССР.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Установчі збори Лікарського Т-ва

Основуючі збори У. Л. Т. в Огайо відбулись 23 серпня 1953 р. в приміщеннях Народного Дому в Клівленді.

Зібралось 13 лікарів, хоч начислюється їх біля 30, осілих в різних частинах Огайо. Крім щоденних перешкод, також непоінформовані є ть про збори була цьому причиною. Збори відчинив, як господар, д-р Грушкевич, потім відчитано привіти та вибрано президію зборів — предсідник д-р Филипчак, секретар д-р Юрій Дицьо.

Зібрані запізнавшись з правильником Централі У. Л. Т. в Америці з осідком в Ню Йорку, постановили прийняти його та увійти в склад У. Л. Т. в Америці, як територіяльний відділ в Огайо.

Збори вибрали тимчасовий виділ: голова — д-р Филипчак, містоголова — д-р Грушкевич, секретар та скарбник в одній особі — д-р Юрій Дицьо, двох членів виділу — д-р Мойсісійко і д-р Олександра Дицьо; контрольна комісія і суд чести, як один орган — д-р Яремчишин, д-р Трач і д-р Сілецький.

Осідком товариства є Клівленд, Огайо. Тимчасовий виділ товариства діятиме до березня 1954 р., коли будуть скликані звичайні загальні збори товариства та буде вибраний повний виділ. На кілька тижнів до цього реченця будуть скликані ширші сходини виділу разом з членами товариства, як підготова до загальних зборів.

На зборах намічено фахову програму.

Членську вкладку усталено на $ 1.00 вписове та $ 6.00 річно.

Постановлено інформувати про завдання Т-ва лікарів та стоматологів в Огайо. Намічено делеґатів на загальні збори Централі.

Кореспонденцію належить спрямовувати на адресу:

Dr. George Dycio, c/o Mercy Hospital,
Canton, Ohio.

За виділ: Д-р Филипчак, Д-р Дицьо.

Нюарк, Н. Дж.

Посвячення прапора осередку СУМА

21 серпня ц. р. відбулося у Нюарку небуденне Свято Молоді. Осередок СУМА ім. полк. Є. Коновальця посвятив свій прапор. Уже рано цього дня, не зважаючи на жахливу спеку, до звіту на площі стануло понад 200 Сумівської молоді. У сяєві сонця маяли синьо - жовті прапори осередків СУМА з Ню Йорку, Йонкерсу, Джерзі Ситі, Пассейку, Трентону й місцевого осередку.

Далі колонами маршували бадьорі Сумівці до церкви при Мортон вулиці. Службу Божу в намірені українського народу, зокрема молоді на рідних землях, відправив о. Кочержук і о. Мельничук, духовний опікун СУМА. Церква була переповнена молоддю і старшим громадянством. Релігійно - патріотичні проповіді виголосили оо. Красвський і Мельничук.

Акту посвячення Прапору довершив о. Красвський, о. Мельничук і о. Кочержук.

Представники товариств і організацій були почесними кумами.

Далі, у взірцевому ладі рушив похід вулицями до Української Централі, де відбулася друга частина свята. Головний кум В. Качмар передав прапор голові Головної Управи СУМА проф. В. Божаківському, а цей знову відобрав присягу від голови Осередку ім. полк. Є. Коновальця, Р. Набережного, вручаючи йому прапор. П. Набережний передав прапор хорунжим, які теж склали присягу. Потім присягали не сплямити прапору і бути йому вірні всі члени осередку в Нюарку. Вичувалось духове єднання молоді з народом на землях України.

Після вписування кумів і присутніх до пропам'ятної книги, присутні засіли до обіду, урізноманітненого привітами гостей і відповідями молоді.

В год. 6-ій вечором відбулася третя частина свята: — СУМА. Керманичем цієї частини був голова осередків п. Миронович. Поверх 500 глядачів приглядались популярним до 10.30 вночі. Хоч заповідач п. Миронович упевняв, що виконавці — члени поодиноких осередків СКМА — це навіть не аматори, то виконання окремих точок було на високому мистецькому рівні.

Біля автора цих рядків сиділа стара бабуня-лемкиня з внучкою, родженою тут уже з другого покоління. Коли симпатичний квартет з Йонкерсу при акомпаніяменті проф. Пацлавського співав „Верше, Ти, мій верше, юж ми так не буде, як мі било перше", то бабуня — ота Матрона страдальної Команьчі, неначе у просонні говорила: „О це так, Юльцю (до внучки), це там у нас на Лемківщині, так слічно співають". Зі сумом перебиваю шляхетній лемкині, що 48 років у Нюарку, а не затратила любови до рідних гір, які мусіла покинути: „Співали, але тепер там ляхи". „Ніт, перебиває мені бабуня". Ніт! Там у Команчі, Криниці, чи у Вороблику Королівському, всюди, на цілій Лемковині, кожне дерево, кожна пташка, кожен камінь наш і тільки наш, а не лядцький" Я щиро притакнув. Ех, коби такі всі сучасні жінки, що ледве 4 роки, а не сорок, покинули рідні землі...

Не будемо вичисляти імен тих друзів, що не щадили себе самих у виконаній роботі. Вони цього не бажають. Вони бажають одного: щоб у тій праці, витиченій найбільшою ідеєю нашого часу: „Бог і Батьківщина" — це їх прапор — "старше громадянство постійно й щиросердно сповняло й свій обов'язок: Не лишати молодь нашу, самій собі. Бо тоді за ідейне блукання по чужинах, історія винуватиме батьків, а не дітей.

ар

Филаделфія, Па.

З весілля на залишенців

6-го вересня відбулось в греко - католицькій церкві при Френклін і Бровн вул. вінчання Петра Хомяка з панною Анною Годас.

Весіллям проводив, згідно з українськими традиціями п. Роман Карбівник.

Молодята це новоприбулі, що приїхали старанням і допомогою ЗУАДКомітету.

З вдячности за це добродійство, переведено збірку на залишенців в Европі.

Збірку перевели п. Роман Карбівник і п. Кульчицький, — зібрано 40 долярів, які і передано Зл. Укр. Ам. Доп. Комітетові.

ВАМ НЕ МОЖЛИВО ОБІЙТИСЬ БЕЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, А НАЙКРАЩЕ І НАЙПЕВНІШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДАСТЬ ВАМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ

закликає Українські Організації з усім своїм Членством та все Українське Громадянство м. Ню Йорку взяти якнайчисленнішу участь у

ВЕЛИКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ

—: яка відбудеться :—

20. ВЕРЕСНЯ (НЕДІЛЯ) 1953 Р.

у 20-ліття ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ в УКРАЇНІ.

Обов'язком нашим є запротестувати проти цього московсько-большевицького народовбивства та вшанувати пам'ять 7 мільйонів наших братів, що загинули голодовою смертю. Докладні відомості про час, місце збірки й місце в поході є подані в оголошеннях і летючках Обласного Комітету Метрополітальної Округи Ню Йорку. — ВСІ на МАНІФЕСТАЦІЮ!

Управа.

Ірина Шох

Українки й Міжнародна Жіноча Виставка у Ню Йорку

На міжнародну Жіночу Виставку в Ню Йорку в 1952 р., українське об'єднане жіноцтво йшло несміливо й з острахом. Ми добре здавали собі справу з того, що це має бути українська репрезентація, що це має бути показ не тільки того, що може створити наша жінка, але теж і нас самих, теперішнє українське жіноцтва так представити, щоб не засоромити того вікового надбання, яке внесла в нашу культуру жінка. Тривожило нас питання, чи будемо ми виглядати поміж іншим інтернаціональним жіноцтвом принаймні такі самі, а не гірші?

Матеріяльних засобів до влаштування виставки в нас цілком не було, а виставка — річ коштовна. Досвіду майже теж ми не малц, бо від останньої виставки, в якій українське жіноцтво брало участь, минуло вісім років, а в Европі були інші обставини. Бо ж до виставки належав не тільки сам кіоск, але теж вокальна програма в телевізії й попис української дітвори національними танками. Завдання було нелегке, але у нас була велика завзятість і ми виконали це завдання мабуть не гірше як жіноцтво інших націй. Правда, нам дуже допомогла прихильна постава нашого власного громадянства.

Вважаємо, одначе, що найбільшим осягом з виставки було те, що ми мали змогу добре зарепрезентувати українське народне мистецтво, могли показати світові те, що було створене руками наших народних мистців; що при помочі цього показу ми могли поставити ім'я України поміж інші народи світу, а наш прапор — нарівні з іншими прапорами визнаних державних народів, і що в журналі, що його видає Міжнародний Жіночий Виставковий Комітет, є коротка стаття про Україну. Це для нас є найбільш істотне й найголовніше, бо виставку відвідують мільйони американців.

Восени цього року нас чекає та сама праця, почесна й тяжка. Пропаганда є репрезентація. Ми хочемо її достойно виконати, ми хочемо закріпити своє місце там, між світовим жіноцтвом, але без допомоги збоку нашого громадянства не зможемо цього зробити. Тепер маємо вже малий досвід. Наша матеріяльна база — це є процент від проданих нами квитків на виставу. І тому просимо українське громадянство підтримати і купувати квитки на Міжнародну Жіночу Виставку.

„Моторошний крематорій"

(Закінчення зі стор. 2)

український нарід з його старшим братом, московським народом", зробили йому тяжкий закид, що він своєю любов'ю „веде до зради своїх власних національних інтересів!" — як повчав і оскаржував Сосюру Олександер Корнійчук. Проти Сосюри піднялась ціла Московщина, бо він, як писала „Правда" — „співає про якусь споконвічну Україну", в його поезії „немає гнівного спротиву порядкам минулого, ані яскравого відтворення нового соціялістичного життя українського народу!"

Коли б відтворити це „радісне життя" українського народу в московськім крематорію, то напевно найблідіші образи тієї дійсности годі було б порівнювати з найсильнішими образами пекла.

Любити України не можна. Це — злочин, що його можна спокутувати лише жертвою свого життя у моторошному крематорію „великого московського народу й старшого брата".

Мадрід, у вересні 1953 Р. Б.

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

З ГОЛОСІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

РОЗКЛАДОВА РОБОТА РОСІЙСЬКИХ СОЛІДАРИСТІВ

„Сучасна Україна", Мюнхен, ч. 17 з 23 серпня ц. р. у статті п. н. „Між блефом і провокацією" подає відомості про акцію російської націонал-фашистської організації НТС (Національно-Трудовий Союз), відомої під назвою „солідаристів".

Основною базою діяльности НТС у Німеччині є т. зв. „Союз свободи" для німецько-російської приязни (Фрайгайтсбунд фір дойч-руссіше Фройндшафт). На чолі цієї організації стоять різні русофільські німецькі політики, а російський партнер майже виключно репрезентований прихильниками НТС. В проводі цієї організації можна знайти таких німецьких діячів, як голова німецьких профспілок у Берліні Ернст Жарновскі, професор берлінського університету Карль Тальгайм і д-р Ергард Бехтльов. Визначну ролю в цій організації грає теперішній її голова О. Е. Беккер, а почесним головою є відомий бюрґермайстер міста Берліну Ернст Ройтер. НТС-солідаристи навмисно вибрали Берлін, як головну базу своєї діяльности, в якому, у зв'язку з конфліктом між Західньою і Східньою Німеччиною, був сприятливий клімат для їх діяльности. Спираючись, з одного боку, на русофільсько настроєні німецькі кола, граючи, з другого боку, ролю найактивнішої антикомуністичної організації, „НТС здобув ряд дуже важливих позицій у німецькому суспільстві...

Кілька днів тому прибув до Бонну один із визначних провідників НТС п. П. Він тут зарепрезентувався не лише як одна з провідних постатей КЦ-АБ-у, але також реферував німцям останні події в Берліні. Між іншим, він заявив дослівно, що те, що совєтська армія під час східньонімецького повстання поводилася дисципліновано і не стріляла на населення, є виключною заслугою... довголітньої пропаґанди НТС-солідаристів серед совєтської армії, під час якої „НТС навчив совєтських вояків, що німці — це їх брати і що на них стріляти не можна". Якщо є в цій історії щось жалюгідного, то лише хіба той факт, що деякі німецькі урядовці (з міністерства для загальнонімецьких справ!) були не лише захоплені цією нісенітницею, але, щобільше, її розповсюджували по всяких боннських кулуарах...

Вступайте в члени УНСоюзу!

Увага! Клівленд, О., і Околиця! Увага!

Запрошується відділи У.Н.Союзу: 50, 102, 108, 112, 180, 233, 240, 251, 291, 295, 328, 334, 336, 358 і 364 на

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В СУБОТУ, 19. ВЕРЕСНЯ 1953 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
2253 West 14th Street, Cleveland, O.
в год. 7:30 ввечорі.

Справи дуже важні, а тому, повинністю кожного урядника і урядниці згаданих відділів, а також кожного делеґата і делеґатки минулої конвенції є прибути на ці збори. Запрошуємо на збори не тільки членів У. Н. Союзу, але також і не-членів. На ці збори приїзджає гол. секретар Г. Герман і заст. гол. предсідника пані Ґеновефа Жеребняк. Також буде присутній організатор Д. Білецький.

Д. Шмаґала, гол. радний.

ОБЛАСНИЙ КОМІТЕТ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ

— повідомляє Українське Громадянство місцевостей: —

НЮ ЙОРКУ, АСТОРІЇ, БАБИЛОНУ, БАВНД-БРУКУ, БРИДЖПОРТУ, БЕЙОНУ, БРОНКСУ, БРУКЛИНУ, ГЕМПСТЕДУ, ДЖЕРЗІ СИТІ, ЕЛИЗАБЕТУ, КАРТЕРЕТУ, КЛИФТОНУ, МЕНВІЛУ, МЕТОЧЕНУ, МИЛВІЛУ, НЮАРКУ, НЮ БРОНСВІКУ, ПАСЕЙКУ, ПАТЕРСОНУ, ПЛЕЙНФІЛДУ, ТРЕНТОНУ, ЙОНКЕРСУ ТА ІНШИХ, ЩО

В НЕДІЛЮ, 20. ВЕРЕСНЯ 1953 Р. відбудеться в **НЮ ЙОРКУ**

МАНІФЕСТАЦІЯ

для вшанування пам'яті жертв **ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ** та висловлення протесту проти цього московсько-большевицького народовбивства, що сталося в 1932 і 1933 роках

Маніфестація буде злучена з **ПОХОДОМ** вулицями міста Ню Йорку та **ЖАЛІБНОЮ АКАДЕМІЄЮ** в залях **МАНГЕТТЕН ЦЕНТРУ.**

ПОХІД вирушить точно о 1:00 год. по пол., з Washington Sq. E., коло пам'ятника Ґарібальді. Перейде через історичну браму Вашинґтона на П'яту Евеню, по якій йтиме до 34 вулиці, звідти до Мангеттен Центру. Сам похід поділено на групи, в яких учасники збираються в маршові колони своїх організацій.

І і ІІ групи збираються на 4 вулиці між Broadway і Washington Sq. E.

ІІІ і IV групи: на Washington Pl. — між Broadway і Washington Sq. E.

V група: на Waverly Pl. між Broadway і Washington Sq. E.

До І-ої групи належать: Духовенство, Церковні Хори, Братства, Сестрицтва, Вірні та оркестри ч.ч. 1 і 2.

До ІІ-ої групи: офіційні гості, делеґація УККА, Представники поневолених народів, члени Обласного Комітету Ню Йорку і Метрополітальної Округи та члени інших Обласних Комітетів, що вже відбули Маніфестації, або їх приготовляють, представники українських центральних організацій в ЗДА, члени наукових інституцій, члени об'єднання мистців і літераторів, жіночі організації, ветерани української та американської армій, політв'язні, політично-громадські організації, всі професійні та допомогові організації та оркестра ч. 3.

До ІІІ-ої групи: учасники зі всіх місцевостей области на південь, північ і захід від Ню Йорку та оркестра ч. 4.

До IV-ої групи: Всі організації шкільної і поза-шкільної молоді, спортовці та оркестра ч. 5.

До V-ої групи: всі братські організації (Союзи) і оркестра ч. 6.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ розпічнеться точно о 4-ій год. по пол., в залях MANHATTAN CENTER — 311 West 34th Street (між 7 і 8 Евенями).

УКРАЇНЦІ! Інформуйте чужинців про це жахливе народовбивство, яке організував московський імперіялізм над нашим народом в 1932-1933 роках.

Усі, як один, приходьте на цю ПРОТЕСТАЦІЙНУ МАНІФЕСТАЦІЮ та приводьте зі собою Знайомих!

Віддайте цим шану пам'яті 7-ми мільйонів замучених!

БРАТИ і СЕСТРИ! Хай не буде поміж Вами НІКОГО, який у цей день залишився б поза межами МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ.

УСІ ЯК ОДИН!

НОТАТКИ ЗІ СПОРТУ

Втрати. — Ще минулої осени в Німеччині, на 47-му році життя, помер мґр. Ярослав Чолій. Уродженець Коломийщини, ставив перші спортово-організаційні кроки в рідній окрузі. За німецької інвазії — голова стрийської „Скали" (за нього „Скала" доконала штуки, що не вдалося жадному іншому клюбові Галичини: вирвала примат від львівської „України", 1943 р.), на еміґрації був уповноваженим ульмівської „України" для зв'язків з Південно - Німецькою Футбольною Лігою. Солідний знавець цієї гри, цей спортовий дипломат втішався великою повагою в потентатів німецького футболу. Фінал його праці й життя: ... ніхто з його друзів, ні колишніх підкомандних (з яких не один зазнав від нього особисто добра) не згадав про його передчасну смерть.

... В міжнародньому спортовому світі відмічено смерть колишнього найкращого футбольного напасника світу, Елека Джеймса („Арсенал", Лондон), 51 літ і американського тенісіста „Біг Віла" Тілдена, 60 літ. Останній був неподільним чемпіоном світу в 20-их роках. Його бої з французом Анрі Коше, а, після переходу в професіонали — чехом Карлом Кожелюгом, належать до найбільших в історії тенісу.

... Спаралізований, безмовний, в Европі догоряє (якщо вже не згас!) найвідважніший змагун модерного автомобілізму, Таціо Нуволярі. Рецензії з боїв цього несамовитого італійця говорили або про його бравурні перемоги, або звучали вроді: „... Нуволярі чудом обминув смерть! Від зудару машини з кордонними мішками піску, Таціо вилетів 15 м. вгору й осів на сусідньому дереві ...", „Нуволярі знову показав смерті носа! Цим разом вискочив з палаючої машини ..."

Набутки „Тризуба". — Як довідуємося, торонтський УСК „Тризуб" в найближчому часі скріпиться Рідою (раніше ЯСК — Чернівці, ЛАСК — Лінц, СК Штаєр, „Австрія" і УСК — Зальцбурґ), Медведчуком („Січ" і „Яги" — Реґенсбурґ, Ульм 46, б. змагун переможної репрезентації України на Олімпіяді ДП, 1948) і ще одною нашою зіркою з Німеччини.

Василь. — Цього літа Европу об'їздила знаменита бразилійська дружина, Футбол Клюб „Амеріґо" (Ріо де Жанейро). Серед прізвищ бразилійських змагунів пишалося одне, барвінкове: Василь. Бразилійці м. і. розмололи власника Німецької Чаші 1953 — Рот-Вайс, Ессен (дружину репрезентаційних крил Ран — Термат) 4:0, при чому лучник Василь „заїванив" німцям два ґоли.

Найбільший воротарський осяг. — Здобув його — як пише італієць д-Альо — ні Замора, ні Плятко, ні Гіден, ні Комбі, чи Олівієрі, але воротар віденського „Рапіду" й державної одинадцятки Австрії — Вальтер Земан. Те, що „зарослий тигр з Відервальду" (забобонний віденець грає важливіші змагання неголений!) переловив на матчу Австрія — Мадярщина 1:1, просто переходить межі ймовірного. Вже сам нерішений вислід слабкої Австрії в Будапешті, з мадярами, що змели все на Олімпіяді, а цього року б'ють собі шведів у Стокгольмі 4:2, італійців у Римі 3:0 і т. д. — вже сам цей факт каже: то були змагання Земан — Мадярщина. Але повний образ того, що ділялося в Будапешті, передає історійка: в першій половині гри, після випадкового ґолу австрійця Гінессера — почалося мадярське торнадо. Дефензиви гостей не було видно, Будаї II — Кочіш — Гідеґкуті — Пушкаш — Цібор бомбардували австрійські ворота з усіх кутів, позицій і дистанцій. Вислід: з дев'ятнадцяти бомб Земан пустив одну. На перерві здеспераваний стрілець Пушкаш підійшов до свого державного тренера:

— Мандль! — спитав. — Як зламати цього дияволa на воротах?

— Стріляти, весь час стріляти! — наказав той.

Після перерви мадярське торнадо рушило знову. На австрійські ворота впало двадцять три стріли — Земан зловив усе. Тоді Пушкаш знову підійшов до Мандля й з філософічною усмішкою сказав:

— Тренере, ваша рада погана. Я знаю кращу раду, як примусити Земана пускати м'яч.

— Іште-нем, яку? .. — поцікавився Мандль.

— Стріляти ... поза ворота! ..

Спортове каяння. — Походить воно, само собою, з-поза залізної куртини, його автор — тількищо згаданий мадярський стрілець Пушкаш. Після одних ліґових змагань, улюблений „ґерек" (дитя) Будапешту гостро критикував себе в пресі за неспортову поведінку на грищі.

Назад фашизм! — ось висновок, що прохопився одному з керівників італійської футбольної експедиції на міждержавний матч до Праги (виграли чехи 2:0).

— Тепер, — казав згаданий керівник, — наші змагуни надто роздемократились, „розсеньйорились". Нема кому об'явити їм, що дістануть по штанах, як не виграють. Нам треба ще одного фашизму!

Два рекорди. — На відплатному боксерському матчу за першенство світу всіх ваг Ракі Марсіяно — Джерзі Джо Волкат, американський італієць знокавтував чорного, „сімейного батька з Ню Джерзі" вже в першій рунді. Переможений Волкат здобув ще вищий рекорд: за 144 секунди він — згідно з умовою — заробив... „чверть мільйона долярів.

Цьогорічні чемпіони. — Цьогорічний футбольний чемпіонат Німеччини виграв 1. С. К. Кайзерлявтерн (фінал 4:1 з ФФБ — Штуттґарт), Італії — Інтернаціонале (Міляно), Мадярщини — „Гонвед" (Будапешт), Австрії — СК „Австрія" (Відень). До державної Австрійської Ліґи ввійшли Спортклюб і ВАК (Відень), „Австрія" — Зальцбурґ. Випали: Медлінґ, Грацер Спортклюб і САК — Зальцбурґ.

Спростування. — Останнє речення моєї статті: „чи буде зустріч великої чвірки" („Свобода" ч. 177) має звучати: „Словом, на грищі такі змагання будуть „офіційні", так, що ні спорт (отже, не „спорн" — як помилково видруковано — прим. оНо), ні спектакль від такої неофіційности не потерплять.

оНо

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВСЯЧИНА

Що думають французи про американців

Французький журнал „Реаліте" розіслав запитники своїм читачам, що вони думають про американців і Америку. На запит, чи „ваші почування стали гарячіші чи холодніші до ЗА" — тільки дев'ять відсотків заявили, що їхня симпатія збільшилася, а 26% твердили, що зменшилася; 60% без зміни. 61% любить ЗДА, а 8% не любить. 17% любить Кока-Кола, а 22% гуму до жування, 41% джез, 55% американські цигарки і аж 73% люблять американське хатнє устаткування та вигоди американської господині (машини до прання, чищення меблів, долівки тощо). 52% читали комуністичні написи: „Американці, йдіть додому!", але тільки 13% погоджуються з ними, а 40% ні. 35% домагаються, щоб американці давали більше допомоги Европі, і тільки 6% були за меншою допомогою. Аж 32% домагалися, щоб американці залишили Европу.

Носом кликав поліцію

Бандити напали на Макса Лейбела в Лос Анджелосі і пограбували в нього 56 долярів, зв'язавши власника крамниці, щоб він не кликав поліцію. Але він зубами притягнув телефонічний апарат і носом набирав числа та повідомив поліцію про своє нещастя.

43-тій рік кличе дітей до школи

67-річна вчителька, панна Мері Дж. Келлі, ручним дзвінком скликала 7 вересня своїх учнів вже 43 раз до школи в селі Ню Канаан, в стейті Конетикат. В цій школі вона вчить від 1910 року, до школи цього року ходить 23 дітей, всі вони навчаються в одній клясі. Шкільний будинок старий, ніхто не знає, коли збудований.

Шість осіб із тим самим прізвищем

В Лос Анджелосі живуть шість братів, які, крім спільного прізвища, мають ще спільні імена. Всі вони називаються Ст. Луї Альберт Естес Ван Нюйс. Поліція покликала одного з них на переслухання в справі швидкої їзди автом, але він заявив, що це певно був Естес „п'ятий", бо так при допомозі числа їх в хаті розрізняють.

Десять разів змінювали всю кров 3-річному хлопцеві

В Бельгійському Конго 3-річний хлопець захворів на недугу печінки й жовчі і лікарі вислали його до 3,000 миль віддаленого Кейптовну в Південній Африці, де малому пацієнтові десять разів змінювали весь його запас крови впродовж чотирьох місяців. Дві повні трансфузії крови перевели в одному тижні. Тепер хлопець видужує.

Місяць впаде на нашу землю

Британське Товариство для Розвитку Наук на своєму річному з'їзді в Ліверпулі в Англії дискутувало над тим, чи місяць може впасти на нашу землю та знищити себе та її. Лорд Даґлі Гордон твердить, що це може статися, але не швидше, як через 36 мільйонів років. А станеться воно тому, що люди, шукаючи за новими джерелами енерґії, використовуватимуть силу припливів і відпливів океанів і схочуть запрягти її на службу людям. Нової сили енерґії шукатимуть тому, що запас вугілля та нафти обмежений, Англія має цих запасів на кілька сторіччів, а Америка приблизно на 2,-000 років. Коли люди використовуватимуть силу припливів і відпливів океанів, то земля зменшуватиме швидкість свого обороту довкола сонця і наші дні будуть довші. Та покищо не треба цим журитися.

Звичайну пошту перевозитимуть літаками

Генеральний посмастер Артур Е. Соммерфілд подає до відома, що він веде переговори з цивільним летунством, щоб і звичайні листи (трицентова марка) та картки возити не залізницями, тільки літаками. В першу чергу ця новість мала б бути введена між Ню Йорком і Шикаґо та між Вашингтоном і Шикаґо, пізніше і між іншими містами, що мають летовища. Пошта вирахувала, що пересилання пошти літаком не буде дорожче коштувати, як залізницею. Новий спосіб доручування пошти скоротить час доручування на 1 день. Але ніхто не може бути певний, що його звичайна пошта доручена буде літаками. Соммерфілд не сказав нічого, що буде тоді з тими листами, що за них платиться тепер 6 центів, щоб їх доставляли летунською поштою.

Чи риби сплять?

Під час сну очищується кров людей і тварин, і дехто сумнівається, чи риби взагалі сплять, бо вони живуть у чистому повітрі. Досліди доводять, що риби сплять, хоч і не замикають очей, бо вони не можуть цього робити, не маючи повік. Маленькі рибки сплять на дні акваріюма, або на тих листочках, що знаходяться в акваріюмі, в такій позиції, яку вони мають під час плавання.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge Branch 112 will hold their monthly meeting on Sunday, September 20, at St. Peter & Paul Church Hall after the 3rd & 4th Mass. — Ann M. Cooper, Sec.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. о. Николая відд. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. вересня, о год. 1. по пол., в У. Н. Домі, 4655 Мартін —, Мішіґан. Просимо всіх членів прийти на час. — С. Пелех, предс.; В. Вілінскі, кас.; В. Вартош, секр.; П. Павлик, рек. секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗ. — Т-во Запорозька Січ відд. 355 подає до відома, що 3-квартальні збори відбудуться в неділю, 20. вересня, зараз по другій Службі Божій в звичайній залі. Проситься всіх членів конечно явитись начас. — Ф. Солоничні, предс.; М. Ганьківський, кас.; П. Занько, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ.—Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 252, відбудуться в неділю, 20. вересня, о 12-ій год. вполудне, у залі при 2250 В. Кортез вул. Довгуючі члени що не вирівняють вкладок будуть суспендовані. — Д. Когут, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, відд. 147, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. вересня, в парафіяльній залі, 803 Фронт вул., о 2-ій год. по пол. Проситься членів прийти на означений час. Проситься членів, що платять наперед, заплатити свої вкладки найдалі до 25-го. Довгуючі члени, що не заплатять до 25-го, будуть суспендовані. — Д. Рудакевич, предс.; Г. Віленький, кас.; І. Федорак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. вересня, о год. 2. по пол. точно, в парафіяльній залі, 305 Гудсон вул. Приявність всіх членів конечна, бо маємо багато важних справ до вирішення. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості. Проситься приєднувати нових членів. — В. Колданський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Вулявинець, рек. секр.

Посмертна Згадка

ПРИСТАШ ЕЛИСАВЕТА, довголітня членка Бр. св. о. Николая, відд. 344 У. Н. Союзу в Bound Brook, N. J., померла 8. вересня 1953 р. в 72. році життя. Родилася в селі Лавки, пов. Грибів. Полишила в смутку чоловіка, 2 синів і 2 доньки нерідні, 2 зяті, 2 невістки і 3 внуків, які всі членами У. Н. Союзу. Похорон відбувся 11. вересня з греко-катол. церкви на цвинтар у Менвіл при участи Родини і Членів Бр. св. о. Николая. — В. їй П.!

Ю. Геба, секр.

ПОДЯКА

Станиця Вояків УПА в Ню Йорку цею дорогою спішить із подяками защирі жертви зложені на прийняттях 4-ох весіль нижче згаданими Високоповажаними Жертводавцями та звертається із закликом до всіх українських еміґрантів за їхніми примірами, при різного рода нагодах, пам'ятати про друзів-інвалідів сучасної визвольної боротьби, які з любови до Рідного Краю жертвували своє цінне здоров'я, а сьогодні, багатьма забуті, живуть в надто критичних умовинах та ще й під загрозою поновного „визволення" большевиками.

Якщо любов і співчуття українського еміґранта за океаном до Рідного Краю ще не пригасли, тоді повинні доказати хоча б найменшою, але щирою пожертвою в цілі допомогти хворим і раненим воякам УПА. Це буде найкращий вияв великої любови, співчуття та глибокої пошани до сучасної Воюючої Батьківщини та її Героїв.

Станиця Вояків УПА в Ню Йорку.

На весіллі у п. Теклі і Друга Василя Романа, 30. травня 1953 р. в Трої жертви склали: по $5: Роман Василь, В. Вуячний; по $2: М. Макар, І. Блиха, М. Драбик, А. Філь, М. Гаврилюк, М. Худко, Помивальчук; по $1: А. Скірка, Т. Марщівський, М. Клим, О. Білинський, А. Хербетко, І. Попівчак, І. Коцур, М. Селета, І. Ґоін, В. Ткач, В. Федусів, Д .Васуна, С. Гарад, І. Жеребинський, Вобач, П. Коцур, О. Семета, І. Дмитрук, Стереч, Ковальчик, М. Філь, Г. Шот, І. Романишин, „Х", Кавчак, М. Хавко, М. Матіяш, М. Ґойда, І. Клим, М. Клим, Поступок, Ф. Стець, І. Покора, Курилак, В. Ратушний, Ю. Ратушний, В. Гаврошяк, О. Дрогоянирецький, М. Дємчак, Ф. Ворецький, Зендра, С. Почульський, Ю. Котляр; по 50 ц.: „Х", М. Ткач, П. Добрянська, А. Клим, Сагайла; І. Клим 25 ц. Разом $69.75.

На весіллі у п. Еми і Друга Семчука 18. липня 1953 р. зложили: І. Степан Воєчко $10. Решту прізвищ на бажання жертводавців не подаємо. В загальній сумі зібрано $46.60.

На весіллі у п. Марії і Друга О. Назаренка 30. травня 1953 р. зложили: Марія і Осип Начаренко $20; по $5: Петро Біжок, Юрко Ерстенюк; по $2: А. Качала, І. Петрик, І. Дорофей; по $1: І. Лялюк, К. Цепенда, П. Лучка, М. Мокрівський. Разом $40.

На весіллі у п. Параскеві і Теодора Кузьмів, 18. липня 1953 р. в Брукліні зложили: по $2: Польний, Б. Загайкевич, Кузьмів, М. Рибак; по $1: Дармограй, Л. Гарасимів, Клачко, Н. Н., Дячок, Нич, Данилюк, Попадюк,С. Павло, Л. Марків, Р. Роман, Р. Корж, М. Темнюк, Маряш, Капава, О. Житинський, Костик, Кіриченко, Гарма, Франків, Чернескі, Р. Мац; по 50 ц.: Васильовський, Звадюк. Разом $30.

За К-ду Станиці Вояків УПА в Ню Йорку:
М. Мокрівський командант,
Рента, секретар.

Увага! Ню Йорк та Метрополія! Увага!
КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ
— : улаштовує : —
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ — МАНІФЕСТАЦІЮ
36-ліття проголошення ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ та 35-ліття СОБОРНОСТИ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ,
дня 24. січня 1954 р.
в залі Мангеттен Центер при 311 Вест 34 вул. в Ню Йорку
з імпозантною програмою при участи визначних американських та українських промовців.
Закликається всі організації здержатися в той час від імпрез. Управа.

УВАГА! ТРЕНТОН, Н. ДЖ.!
Громадський Комітет при філії УКК в Трентоні повідомляє оцим Шановне Громадянство Трентону й околиці, що
В ДНІ 17. ЖОВТНЯ 1953
відбудеться
СВЯТО УПА,
В ДНІ 1. ЛИСТОПАДА 1953
святкуватимемо
700-ліття ЛЬВОВА та 35-ліття ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ
Громадський Комітет

УВАГА! УВАГА!
70. відділ Організації Державного Відродження України (ОДВУ) в Нюарку
закликає всіх своїх членів взяти участь у
МАНІФЕСТАЦІЇ
для відзначення двадцятих роковин ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ в УКРАЇНІ
в дні 20. Вересня 1953 в Ню Йорку
Збірка членів в год. 11-тій перед полуднем на залізничій станції Pennsylvania R.R. Station в Нюарку.
Управа.

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине!
Субота, 26. вересня ц.р. Заля TOWN HALL
Година 8:30 вечора. 123 West 43rd St. N. Y. C.
КОНЦЕРТ
ХОРУ
„ДУМКА"
В програмі пісні українських та чужих композиторів.
Диригент: п. ОЛЕКСАНДЕР МИКИТЮК
При фортепіяні: п. ЛЕСЯ ВАХНЯНИН
КВИТКИ: в передпродажі в склепах АРКА, ЕКО, й СУРМА, а в дні концерту при касі.
Концерт адмініструє:
Columbia Artists Management, Inc.